

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/191460,Oznaczenie-grobu-powstancza-slaskiego-Walenta-Pajaka-znakiem-pamieci-Tobie-Pols.html>
30.04.2024, 22:00

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pajaka znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Tychy, 29 września 2023

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

Oznaczenie grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Fot. Jarosław Podworski/IPN

29 września 2023 r. na cmentarzu komunalnym w Tychach Wartogłowcu (Sektor G2; rząd 1; nr grobu 53) odbyła się uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego Walentego Pająka znakiem pamięci „Tobie Polsko”. Wydarzenie odbyło się z udziałem rodziny powstańca oraz przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej.

Walenty Pajak brał udział w I i III powstaniu śląskim. Był pracownikiem kolei w Tychach. Podczas powstania śląskiego brał udział w walkach o stację kolejową. Należał do Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r. w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporzyczka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia

pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.